

První pomoc

Poruchy vědomí

2. ZA

První pomoc

Vědomí - aktivní stav

- orientujeme se v prostoru, čase, situaci, v osobě

Předpoklady pro normální stav vědomí:

- Adekvátní přívod kyslíku do mozku
- Přísun glukózy
- Normální nitrolební tlak
- Přiměřený průtok krve mozkem

Poruchy vědomí

KVALITATIVNÍ:

- ❖ kolaps (mdloba)
- ❖ obluzené vědomí
(dezorientace/amence, delirium)

KVANTITATIVNÍ:

- ❖ somnolence
- ❖ sopor
- ❖ koma

První pomoc

Poruchy vědomí

- Kvalitativní
  - **Kolaps** (mdloba, synkopa)
    - Krátká ztráta vědomí na podkladě přechodné mozkové hypoxie
  - **Příčiny:**
    - Vazovagální kolaps   vyčerpání, dlouhodobé stání, horko, strach, bolest
    - Ortostatický kolaps   náhlé vzpřímení z polohy vleže, velký záklon hlavy
    - medikace, ...

První pomoc

Poruchy vědomí

- **Kolaps** (mdloba, synkopa) - *pokračování*
  - **Příznaky:**
    - počáteční: nevolnost, závrať, pocení, zatmění před očima, bledost, hučení v uších, bradykardie
    - → ztráta vědomí, pád
- **PP**
  - Pokud možno, zabránit pádu (nestát, posadit se)
Pokud je postižený již na zemi
  - poloha na zádech, elevace dolních končetin
  - studený obklad na čelo, přívod čerstvého vzduchu, uvolnit oděv
  - pokud nedojde k rychlému návratu vědomí volat ZZS
  - zajistit průchodnost dýchacích cest
  - postiženého uložit do zotavovací/stabilizované polohy
  - sledovat životní funkce do příjezdu ZZS

První pomoc

Poruchy vědomí

- Kvantitativní

1. Somnolence - spavost

postižený je spavý, vsedě usíná, reaguje na oslovení, je orientován

2. Sopor – mělké bezvědomí

hluboký spánek, reakce motorického charakteru na bolestivý podnět

3. Kóma - hluboké bezvědomí

pasivní poloha, ochablé svalstvo, bez reakce na bolestivé podněty, zpomalené dýchání

První pomoc

Kóma

- ztráta schopnosti reagovat na vnější podněty v důsledku poruchy činnosti mozku
- bezprostřední ohrožení života postiženého
- **Příčiny poruchy vědomí/bezvědomí:** poranění hlavy, nedostatečné prokrvení mozku, úrazy elektrickým proudem, mozková mrtvice, otravy, epilepsie, onemocnění srdce, hypoxie, cukrovka...
- Určit příčinu může být někdy obtížné.
- !! Základní ošetření - nutné neprodleně

První pomoc

– postup PP

zajistit průchodnost dýchacích cest, sledovat FF

posoudit dýchání → zástava dechu → KPCR

dýchá

zjistit případná závažná zranění → ošetřit

znovu posoudit životní funkce

uložit do zotavovací/stabilizované polohy

/udržení volných dýchacích cest, stabilita pro bezvládné tělo,

zamezení aspirace žaludečního obsahu/

První pomoc

Poruchy vědomí/bezvědomí – postup PP *(pokračování)*

- sledovat stav (životní funkce) – průběžně, neopouštět postiženého
- zabránit prochladnutí
- protišoková opatření
- hledáme léky, průkaz totožnosti, průkaz diabetika, apd.
- zajistit odbornou medicínskou pomoc /ZZS/

Nepodávat nic per os!

První pomoc

- Poruchy vědomí/bezvědomí

- zajištění průchodnosti dýchacích cest je nezbytné i v případě podezření na úraz páteře
↓
- nadzvednutí dolní čelisti
- pokud jsou zachovány životní funkce
  - **nehýbat s postiženým !**
  - jen zajistit hlavu, krk proti možnému pohybu
- **pokud je nutné** hýbat s postiženým – pohyb opatrně, šetrně, provádí více zachránců (provádět tak, aby páteř byla co nejvíce v rovině)

První pomoc

- Použitá literatura:

BYDŽOVSKÝ, J.: *První pomoc*. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0680-6

STELZER, J., CHYTILOVÁ, L.: *První pomoc pro každého*.

Praha: Grada 2007. ISBN 978-80-247-2144-6

PETRŽELA, M.: *První pomoc pro každého*. Praha: Grada 2007

ISBN 978-80-247-2246-7

KELNAROVÁ, J. a kol. *První pomoc I*. Praha: Grada, 2007.

ISBN 978-80-247-2182-8.